



## רע"פ 3356/13 - דן כוכבי נ' מדינת ישראל

רע"פ 3356/13 - דן כוכבי נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 3356/13

דן כוכבי

נגד

מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

[12.09.2013]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 5.5.2013, בעפ"ג 23974-02-13, שניתן על-

ידי כב' השופטים ו' מרוז; א' מקובר; י' שפסר

בשם המשיבה - עו"ד בת-עמי ברוט

### החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים ו' מרוז; א' מקובר ו-י' שפסר), בעפ"ג 23974-02-13, מיום 5.5.2013. בפסק דינו, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש על החלטתו של בית משפט השלום ברחובות (כב' השופט י' לוי - סג"נ), בת"פ 1395/09, מיום 27.1.2013.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 5.7.2010, הורשע אחיינו של המבקש, על יסוד הודאתו, בעבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287 (א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). מהכרעת הדין עולה, כי אחיינו של המבקש הפעיל גן אירועים, ללא רישיון עסק, ובניגוד לצו לסגירת עסק, שניתן על-ידי מפקד משטרת רחובות. בעקבות הכרעת הדין, הגיש המבקש מספר בקשות לבית משפט השלום ברחובות, במסגרתן, ביקש הלה להתיר לו לעיין ולצלם את תיק החקירה המשטרית ואת תיק בית המשפט, בהליך שהתקיים כנגד אחיינו. המבקש טען, כי החומרים נדרשים לו לצורך הגשת תביעת פיצויים נגד אחיו ואחיינו, בגין הפעלת גן האירועים על קרקע, אשר נמצאת, לטענתו, בבעלותו החלקית.



3. ביום 27.1.2013, קיבל חלקית בית משפט השלום ברחובות את בקשותיו של המבקש. נקבע כי, בכל הנוגע לתיק בית המשפט, בהתאם לתקנה 4 לתקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים) התשס"ג-2003, יש להתיר למבקש לעיין ולצלם את כתב האישום, את פרוטוקול הדיון, ואת פסק הדין, שנמצאו בתיק שהתנהל נגד אחיינו. ואולם, בכל הנוגע לתיק החקירה המשטרתית, נקבע כי אין לקבל את בקשתו של המבקש. בית המשפט דחה את טענת המבקש, לפיה מכוח היותו בעלים משותף של הקרקע, בשטחה הופעל גן האירועים, יש להכיר בו כקורבן העבירה בה הורשע אחיינו, ולפיכך יש לאפשר לו לעיין בתיק החקירה המשטרתית. בית המשפט הטעים, כי המבקש אינו עונה על הגדרת "נפגע עבירה", כלשונה בסעיף 2 לחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001 (להלן: חוק זכויות נפגעי עבירה), וממילא, הוא לא הציג כל ראיה להוכחת בעלותו בקרקע, בה פעל גן האירועים.
4. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד על החלטתו של בית משפט השלום. בדיון בפני בית המשפט המחוזי, חזר המבקש על טענתו, כי מתוקף היותו קורבן לעבירה בה הורשע אחיינו, יש להתיר לו לעיין ולצלם את תיק החקירה המשטרתית, ובייחוד את ההודעות שנתן אחיינו במשטרה. ביום 5.5.2013, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש. ראשית, הודגש כי המבקש לא הגיש תלונה בגין הפעלת גן האירועים, ולא הביא בפני בית המשפט כל ראיה להוכחת בעלותו בקרקע שבנידון. שנית, עיון בהוראות חוק נפגעי עבירה הוביל את בית המשפט המחוזי לכלל מסקנה, כי אין המבקש עונה על הגדרת "נפגע עבירה", שכן אין בינו לבין העבירה, בה הורשע אחיינו, "זיקה ישירה". עוד ציין בית המשפט כי, אף אם היה מוכן להניח, לטובת המבקש, כי הוא נפגע עבירה, הרי שמכוח סעיף 8 לחוק זכויות נפגעי עבירה, הבקשה לרשות ערעור
5. בבקשת רשות הערעור, אותה הגיש המבקש, נטען כי עניינו מעורר שאלה משפטיות בדבר זכותו של נפגע עבירה לעיין, לאחר גזירת דינו של הנאשם, בחומרי חקירה, אשר דרושים לשם הגשת תביעה אזרחית כנגד הנאשם. לשיטת המבקש, זכותו של נפגע העבירה לעיין בחומרי חקירה משטרתיים מעוגנת בהוראות חוק זכויות נפגעי עבירה, כמו גם בעקרונות היסוד של שיטת המשפט, כפי שאלו באים לידי ביטוי בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. לפיכך, ובהעדר הוראת חוק מפורשת, האוסרת על הצגת חומרי חקירה, יש להתיר למבקש לעיין ולצלם את תוצרי החקירה המבוקשים. בנוסף, משיג הנאשם על קביעותיהן העובדתיות של הערכאות הקודמות, בעניין בעלותו בקרקע שבנידון, וטוען כי הן שגו בקובען, כי הוא לא הביא כל ראיה להוכחת בעלותו בקרקע.



בתגובתה של המשיבה לבקשה נטען, כי לא עולה במסגרתה שאלה משפטית עקרונית, החורגת מעניינם של הצדדים לבקשה, ולכן יש לדחות את בקשת רשות הערעור. לגופם של דברים, נטען על-ידי המשיבה, כי המבקש, אף אם נניח כי הוא בעלים משותף בקרקע עליה בוצעה העבירה, אינו נכנס בגדרי הגדרת "נפגע עבירה", כיוון שהעבירה שעניינה הפרת הוראה חוקית לא פגעה בו במישרין, וספק אם יש לעבירה זו נפגעים ישירים, מלבד הציבור בכללותו. יתרה מכך, לשיטת המשיבה, חוק זכויות נפגעי עבירה אינו מעניק לנפגע העבירה זכות לעיין בתיק החקירה, אלא רק בכתב האישום שהוגש, בגין העבירה שבוצעה נגדו. עוד מצינת המשיבה, כי נושא העיון בתיקי חקירה הוסדר בהנחיות פרקליט המדינה, וכל בקשה בעניין זה נבחנת תוך איזון שיקולים שונים, "ובכללם זהות המבקש וזיקתו אל המידע, והמטרה לשמה מבוקש העיון". המבקש הגיש, לאחר קבלת רשות מבית המשפט, תשובה לתגובתה של המשיבה, במסגרתה נטען, כי על בית המשפט להידרש לעניינו, ולקבוע כי ראוי לאמץ פרשנות מרחיבה להגדרת "נפגע עבירה", שבסעיף 2 לחוק זכויות נפגעי עבירה, אשר תכלול "כל נפגע עבירה, במובן הרחב". בנוסף, מלין המבקש על כך שלא התקיים "דיון הוגן" בשאלת בעלותו במקרקעין, ואף מטעם זה, יש לדידו, לקבל את בקשתו.

דיון והכרעה

6. למקרא האמור בבקשה שלפניי, נחה דעתי, כי עניינו של המבקש אינו מצדיק מתן רשות ערעור בפני בית משפט זה, ועל כן דין הבקשה להידחות.
7. הלכה גדולה בשיטת משפטנו, כי בקשת רשות ערעור תתקבל, אך במקרים ייחודים, המגלים על פניהם שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבה, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, וכן במקרים יוצאי דופן בהם מתגלה חשש מפני עיוות דין בעניינו של המבקש (רע"פ 4671/13 סלע נ' עיריית תל אביב-יפו (10.9.2013); רע"פ 5911/13 חסון נ' מדינת ישראל (8.9.2013); רע"פ 5212/13 שמעון נ' מדינת ישראל (29.8.2013)). המבקש טוען, בנידון דיון, כי בקשתו מעוררת שאלה משפטית כבדת משקל, המצדיקה את פתיחת שערי בית המשפט ועריכת דיון ב"גלגול שלישי". ואולם, בחינה מעמיקה של הבקשה מגלה, כי טענותיו אינן חורגות מעניינו הפרטי, ונוגעות בעיקרן ליישום הוראות חוק זכויות נפגעי עבירה. טעם זה כשלעצמו מצדיק את דחיית הבקשה.
- בנוסף יודגש, כי יש לדחות מכל וכל את טענת המבקש, כי על בית משפט זה, לבחון מחדש את ההכרעות העובדתיות של הערכאות הקודמות, בעניין טענתו כי הוא בעלים משותף בקרקע שבנידון. כפי שצינתי לא פעם בעבר, אין מקום, בהליך בקשת רשות ערעור, לטענות "ערעוריות", המשיגות על ממצאים עובדתיים שנקבעו על-ידי הערכאות הקודמות. בית משפט זה, לא יאפשר לצדדים לנצל הליך זה לרעה, ולערוך במסגרתו "מקצה שיפורים" לטענותיהם (רע"פ 5165/13 בבלי נ' מדינת ישראל (20.8.2013); רע"פ 4919/13 ידרמן נ' מדינת ישראל (28.7.2013); רע"פ 2470/13 פרוגה נ' מדינת ישראל (5.5.2013)).
8. מעבר לנדרש, מצאתי לנכון להתייחס בקצרה לטענת המבקש, בדבר היותו "נפגע עבירה". סעיף 2 לחוק זכויות עבירה קובע, כי "נפגע עבירה" הוא מי ש"נפגע במישרין מעבירה", ובעבירות הגורמות למותו של אדם, יראו גם בבני משפחתו, למעט החשוד, הנאשם או הנידון, כנפגעי עבירה.

- במקרה דנן, ומבלי לקבוע מסמרות בעניין הגדרת "נפגע עבירה", אין לקבל את עמדת המבקש לפיה, יש להכיר בו ככזה. הטענה העיקרית בפיו של המבקש היא, כי במידה שיותר לו לעיין בחומרי החקירה בתיק, אזי יוכל להסתייע בהם במסגרתם של הליכים אזרחיים, כנגד אחיינו ואחיו. ואולם, למקרא הוראות חוק זכויות נפגעי עבירה ברי, כי על הטוען להיותו "נפגע עבירה", כהגדרתו בסעיף 2 לחוק, להראות כי הוא נפגע במישרין מהעבירה, או להצביע על קרבתו למנוח אשר מצא את מותו כתוצאה מהעבירה. בענייננו, המבקש נמנע מלפרט כיצד הוא נפגע, כתוצאה מהעבירה אותה ביצע אחיינו, ואין די בטענה לפיה, הכללתו בהגדרת "נפגע עבירה" תסייע לו בהליכים אזרחיים נגד מבצע העבירה.
- יתרה מכך, הכללתו של המבקש בגדרי הגדרת "נפגע עבירה", אף תחטא לתכליתו של חוק זכויות נפגעי עבירה. שכן, החוק, כלשונו של סעיף 1, נועד "לקבוע את זכויותיו של נפגע עבירה ולהגן על כבודו כאדם [...]", ולא לשמש כלי בידי מאן דהוא, אשר יכול להפיק תועלת מהוראותיו, למטרותיו האישיות, כנגד מבצעי עבירות.
9. על יסוד האמור לעיל, ומשלא נמצא טעם המצדיק דיון בבקשה זו ב"גלגול שלישי" בפני בית משפט זה, דינה של הבקשה להידחות.
- ניתנה היום, ח' בתשרי התשע"ד (12.9.2013).